

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măclărilor Nr. 45. — Scrieri nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măclărilor Nr. 45.

Un semicentenar de viață

constituțională bisericească

În ziua de 16 Septembrie v. a acestui an s'a împlinit o jumătate de veac dela deschiderea primului congres național bisericesc, care pe baza proiectului prezentat de Șașuna a codificat legea fundamentală pentru organizarea bisericii ortodoxe române de sub coroana Sf. Ștefan: cunoscutul «Statut organic»; după normele acestuia funcționează până astăzi organismul bisericii noastre.

Cu acest prilej de aniversare ne simțim îndemnați să aducem din nou omagiile noastre de sinceră admirare și recunoștință adăncă marelui arhieru «datător de legi și datini».

Aerul sărbătoresc ce a domnit în acel congres, coștient de marea însemnătate a chemării sale, trebuie să străbată astăzi în inima fiecărui credincios și emoțiunea exprimată în cuvinte atât de mișcătoare, cu care a cupins Șașuna asupra congresului, ca reprezentant al clerului și poporului credincios, toate drepturile, dar și toată răspunderea cu privire la soarta bisericii ortodoxe române din patria noastră, trebuie să ne cuprindă și pe noi toți astăzi, când din perspectiva unei vieți constituționale de 50 ani privim la mărețul edificiu contemplant de Șașuna.

În lumina depărtării se pierd micile imperfecțiuni, dispar asperitățile, se netezesc ascuțiturile și ochii sufletesci se desfață în admirația grandiosului monument de legislație, prin care constructorul lui și-a format o platformă sigură de a fi așezat între marii legistatori ai omenirii.

Cu intuiția omului genial și cu viziunea profetică a marilor reformatori, providențialul arhieru a fixat pentru veacuri cadrele, în care se poate nișca și poate progresa organismul viu al bisericii noastre.

Admirată de contemporanii, cari o numeau «templu al libertății noastre», atacată de unii ca anticanonică și ultraliberală, această constituție a rezistat asemenea casei zidite pe piatră cu temelie adâncă de omul înțelept «și s'a pogoară ploaie și au venit râuri și au bătut vânturi, și au lovit casa aceea și n'a căzut, că eră întemeiată pe piatră». (Matei c. 7, v. 25).

Pietrile unghiulare pe care se întemeiază acest impozant edificiu, sânt cele mai largi principii democratice, iar consistența i-o asigură pe de o parte legătura intimă întemeiată pe sufragiu universal ce se stabilește între părțile constitutive ale organismului bisericesc începând dela parohia până la mitropolia întreagă, pe de altă parte contactul viu și indispensabil între cler și popor. După învinoasă comparație a ilustrului gânditor Mocioni «Statutul organic» este «ca și o piramidă puternică pe baze largi, pe bazele cele mai trainice ale sinodalității în treptata sa clădire. În

această autonomie vedem spiritul modern democratic cu spiritul vechiu creștin patriarhal, spiritul libertății cu spiritul autorității, spiritul progresului cu spiritul conservatismului, toate acestea într-o legătură atât de fericită, cum ea mai fericită nici că s'ar putea închipui și cum ea de fapt nu se poate găsi la nici o altă biserică. În acest admirabil armonios organism al autonomiei se razimă deci înalta potență a bisericii».

Și avem speranță întemeiată, că ducern de democrație ridicată de valurile răboiului mondial, curent ce s'gude toate instituțiile sociale, nu va amenința organizația profund democratică a bisericii noastre, ci din potrivă îi asigură un mai mare avânt și o viață mai intensivă, ceace constituie un nou titlu de glorie pentru genialul ei creator.

Pe lângă sentimentele de recunoștință admirație ce le exprimăm cu acest prilej festive, cred că săvârșim și un lucru folositor, dacă căutăm să ne dăm seama întră cât s'a adaptat în această jumătate de secol biserică noastră vie-organizației constituționale ce i s'a dat: «un popor de foști iobagi», față de cea mai liberală constituție...

Se vor fi ivind ici colo și unele păreri pesimiste, — care însă le găsim explicabile.

Căci precum medicul, care se învarte mai mult între bolnavi, este aplicat a face constatări nefavorabile asupra cercului său de activitate, precum judecătorul, înaintea căruia se prezintă mai adeseori indivizi certai cu morala, isi va forma o părere prea sceptică asupra moralității oamenilor, tot astfel diriguitorii afacerilor bisericești în anumite momente vor zugrăvi un tablou prea sinistru al stărilor din biserică, fiindcă vasta dieceză varșă aproape zilnic din toate colțurile ei patimi, ce trebuie domolite, greșeli ce trebuie îndreptate și abuzuri ce trebuie strâpse, pe când munca roditoare, spornică, viața bogată religioasă curge fără șgomot în alvia adâncă și liniștită a satelor noastre revărsate pe coastele și câmpiile iubitului nostru pământ strămoșesc.

Aniversarea ce o serbăm, ne îndemnă să așteptăm cu mai multă seninătate și cu un optimism înțelețitor situația bisericii noastre.

Poporul nostru dela fără cunoaște îndestulul organizația noastră bisericească, care-l privește direct și urmează normele ei cu o severitate ce o onorează de multe ori, este știut că în parohiile noastre nimeni nu poate conduce în mod absolutistic fără sinod și comitet parohial. Același lucru se poate susținea în general, — și trecutul și prezentul ne imbue atâtea dovezi, — și despre corporațiunile reprezentative superioare ale bisericii noastre.

Dar, în viața unui organism atât de complex, unde se ciocnesc atâtea interese opuse și ciocotește o viață

afât de abundantă, e firesc să întâlnim și abuzuri, mai ales la un popor cu cultură tinără, ieșit de curând din sclăvire de veacuri, unde respectul vohntar al legii și deprinderile morale n'au luat o formă destul de hotărâtă.

Abateri grave, tendințe de a eluda legea și alte apariții bolnave, îngrăștrăm și la popoare cu cultură vechi și cu viață constituțională de veacuri; nu abaterile sânt însă hotărâte, ci rezultatele pozitive ce le dau anume instituții în viața unui popor.

În comparație cu alte biserici răsăritene, organizația noastră bisericească a dat roade hotărât superioare atât de natură curd bisericească, cât și culturală, mai ales prin cele două principii fundamentale, ce o caracterizează: democratismul și participarea elementului mieran, cari amândouă formează un ferment de progres și viu interes pentru viața bisericească. Oameni de înaltă valoare din biserică ortodoxă a altor țări, cu obiectivitatea ce o dă distanța, face apreenții extrem de elogioase despre progresele ce le-a realizat biserică noastră dela introducerea Statutului organic încoace.

Astfel profesorul Mihalcescu dela facultatea teologică din București zicea la 1908: «Democratismul introdus de Șașuna a avut de efect, că fiecare român a trebuit să se intereseze de aproape și să contribuie și el după puteri la bunul mers al treburilor bisericești și școlari. Preoții și învățătorii au trebuit să stea în totdeauna în cele mai bune și mai strânse legături cu poporul, de care sânt susținuți și în parte controlați în îndeplinirea datoriilor, iar poporul a privit cu sfینiența la conducătorii săi și nu li-a eșit nici odată din cuvânt. Fără această organizațiune româniei ardeleni n'ar fi ceace sânt azi».

Apoi unul dintre cei mai adânci cunoscători ai organizațiilor sociale din toată lumea, cunoscutul bărbat politic C. Stere, care a prevăzut prăbușirea Rusiei și a agitat pentru alianța României cu Austro-Ungaria, fiind alianța cu Rusia o imposibilitate morală, se exprimă astfel: «Marele mitropolit Șașuna prin Statutul organic a reușit să dea societății românești întregă o organizație atât de largă și atât de democratică, încât nu i-am putea găsi o analogie, decât doar în organizația unei parohii engleze sau a unui «clownship» american. Multămintă aceste organizațiuni, un membru al clerului din Ardeal, dela preot de sat până la mitropolit nu poate degenera într'un funcționar eclesastic, ci își păstrează caracterul de adevărat «păstor», de conducător al poporului, cu toată autoritatea unui ales al său... Autoritatea clerului, însușurile lui înalte, rolul lui de conducător al poporului și misiunea lui culturală izvorăsc în prima linie din această organizație bisericească». (Ambele citate după monografia istorică a p. Lușăș despre Șașuna).

Am scoțit, căi e de datorica noastră a aduce și noi, profețimela dela

sate, ca un modest omagiu această nepretențioasă spicuire din reverențința bogatului material de fapte și gândiri, ce pot avea și o importanță actuală. Nu putem încheia mai potrivit decât cu cuvintele memorabile, cu care a închis Șașuna sesiunea congresului din 1868:

Sa fiți răvântorii legii, să dați suferințele voastre pentru legătura parohiilor voștri; aduceți-vă aminte de lucrările lor, care le-au făcut între generațiunile lui, ai căror următori sântem noi, și veți lua mărre mare și nume etern, Amin.

Emilian Stoica, preot.

Cancelarul imperial german

despre situație

Descurajare nemotivată. — Au fost timpuri și mai grele. — Despre luptele și retragera din August și Septembrie. «Nu stăm rău».

Alți vorbitori.

Comisiunea specială a camerei imperiale germane a ținut în 24 i. c. o ședință importantă, în care s'au ținut patru mari discursuri. Și adică, au vorbit: Cancelarul Hertling, apoi generalul Wriesburg ca substitut al ministrului de război, după dăruia Hintze, secretarul de stat dela externe, și în sfârșit vice-cancelarul Payer.

Discursurile au urmărit scopul de a lămurii situația politică internă și externă, cât și cea militară de pe câmpul războiului. Afară de acestea, vorbitorii au avut în vedere și năzuința de a liniși publicul german și a risipi descurajarea momentană care s'a instăpânit asupra sufletelor slabe ale populațiunii din Germania. —

Vorbirea lui Hertling: Comisiunea specială s'a întrunit, în aceaste timpuri serioase, să poată cere deslușiri dela conducătorii împărăției în afaceri de cea mai mare însemnătate.

Cum este cunoscut, descurajare mare a cuprins păturile largi ale poporului. Dacă aceasta s'a produs în urma situației noastre militare d'acum dela frontul apusean, pot declara hotărât, că descurajarea nu este nici decum motivată. Este sigur, că ofensiva din urmă, în stil mare, nu ni-a adus succesul așteptat. Aceasta trebuie s'o recunoaștem fără înconjur. Comandăriuere armatei e aliat de bine, să retrăgă liniile noastre până la așa numitele poziții Siegfried. Situația este serioasă; n'avem însă nici o cauză de a pierde curajul. Am trăit vremuri și mai grele. Gândiți-vă la vara din 1916, când ofensiva noastră la Verdun s'a zădărnicit, de-a lungul Sommei bănuțuau luptele cele mai înverșunate, la răzărit generalul Bisilov își continuă asalturile executate cu masse mari, și tot atunci intrase în război și România. Atunci nu ne-am pierdut curajul, ci am arătat dugmanatul, ce poate săvârși o voință hotărâtă de a învinge.

Astăzi, armata austro-ungară ține ocupat un mare teritor italian și își păstrează vitejește pozițiile. Trupele

noastre în Franța resping atacurile franceze, engleze și americane, sprijinite de tot felul de mijloace moderne. Comandanții noștri, Hindenburg și Ludendorff, sânt și acum stăpâni situației.

Dacă înfulețirea sgomotoasă, ce ne-a cuprins în August din 1914, astăzi nu mai este, totuși mai există în noi hotărârea neclintită de a stărui până în sfârșit. Părinții și mamele de acasă nu vor lăsa în bălță pe fiii lor din câmpul de luptă. Tocmai acum la frământările din urmă...

Cancelarul, contele Hertling, după aceasta s'a exprimat despre chestiunea belgiană. A zis, că trupele germane au intrat în Belgia numai pentru a se apăra. Ocuparea Belgiei a vătămat, ce e drept, legea scrisă; dar poporul german a fost silit s'o facă pe temeiul dreptului de a se apăra pe sine. Nădăduște cancelarul, că va sosi timpul, când dușmanii noștri se vor cuminti și vor fi gata să facă sfârșit războiului. A repetat, că ține la reforma electorală prusiană. A atins și punctele lui Wilson: desarmarea egală generală, instituirea tribunalelor obligatoare de arbitri, libertatea mărilor și apărarea micilor națiuni.

Generalul Wriessburg, în locul ministrului de război, expune următoarele:

Conform situației generale, după succesele primei noastre ofensive, am crezut că operațiile noastre, de ambele laturi dela Reims, au să reușească. Factorul hotărâtor avea să fie surprinderea. Pregătirile noastre au avut în vedere faptul acesta. Surprinderea n'a izbutit. Dușmanul sfișase scopul nostru. A putut să facă îndată contrapregătiri, și le-a făcut bine. Astfel, ofensiva noastră de lângă Reims s'a mărginit la succes tactice. Încetând ofensiva noastră, toată situația s'a schimbat în mod esențial.

Dușmanul, sosind acum pe câmpul de luptă armata engleză, ostiile negrilor și diviziile americane, era răz dispunea de rezervele sale întregite. Noi am fost nevoiți să ne întocmim pentru apărare. Primul atac dușman n'a îndreptat împotriva încoavieturii dela Marna. Atacul s'a început cu succes însemnat.

Dacă englezii, în atacul dintre Ancre și Avre, în 8 August, au reușit să dobândească izbândă însemnată, aceasta se explică prin aceea, că au întrebunțat în masă tancurile și că, ajutați de negură, au putut să ne surprindă. În 18 August s'a început atacul dușman între Oise și Aisne, ne-am retras la Ailette. La nord englezii au început nouă atac între Scarpe și Somme, — am luat lupta pe un teritoriu mai îndărat pregătit înainte. Dar în lipsa de poziții bine clădite, ne-am decis să ne retragem în pozițiile construite mai de mult, unde putem aștepta cu încredere deplină atacurile nouă ale dușmanului.

În 12 Septembrie s'a pornit atacul franco-american asupra arcului St. Mihiel. Am salvat partea cea mai mare din material, când s'a început atacul. Este în firea lucrului, că noi fiind în apărare, am pierdut un număr considerabil de prizonieri și tunuri, — dar nu în măsura deosebită care vorbesc comunicatele dușmane.

De armatele americane nu trebuie să ne speriem. Vom da față și cu acesta.

Cum se va desvolta situația în viitor, deocamdată nu se poate prevedea. Rapoartele oficiale dușmane trebuie citite cu cea mai mare rezervă: ele cuprind mult exagerări.

Noi stăm bine, pe lângă toate pierderile materiale suferite, și n'avem pricină să fim desnađădușiți.

Dupăce căpitanul dela marină Brueninghaus a dat lămuriri despre situația bună a războiului pe mare, —

arătând că submarinele germane cu fundul mai multe vapoare, decât pot dușmanii să clădească, — a luat cuvântul secretarul de stat Hintze și a resumat problemele politice externe, iar subcancelarul Payer s'a ocupat de chestiunile politice interne.

Despre România, Hintze a declarat următoarele:

Rapoarturile noastre, după semnarea păcii cu România, s'au desfășurat în măsură multumitoare. Alergările pentru cameră au decurs neted, asemenea și demobilizarea. Situația aceasta îmbucuroasă s'a înrăutățit pe la sfârșitul verii. Sub impresia șoptelilor înțelegerii, România cum se pare, a socotit că se poate să întârzie în împlinirea îndatoririlor lui asupra sa. Am căutat, pe cale prietenească, să facem față acestei năzuințe. Rezultatul oșenelelor noastre de până acum ne îndreptățește să presupunem, că pe terenul acesta vom ajunge la izbândă. De alt fel, vom căuta să leuicim deplin rapoarturile în România. Asigurarea păcii dela București și demobilizarea, în vremea din urmă, s'a făcut în pași mai repezi. Deocamdată nu sânt motive de îngrijorare. Problema cea mai importantă în România, ca și în Ucraina, este aflarea agrară.

Invoalet, între România și Ucraina, privitor la *Basarabia*, nu s'a făcut încă. Noi n'am luat asupra noastră nici o îndatorire cu raport la întinderea teritoriului de anectat. —

În ședința din ziua următoare, oratorii partidelor s'au ocupat cu discursul cancelarului. *Gröber* din centru, *Scheidemann* conducătorul social-democrațiilor și *Stresenmann* național-liberal au rostit vorbiri mai lungi. Toți oratorii, aproape fără excepție, au criticat politica urmată de cancelarul Hertling. După părerea social-democrațiilor, cancelarul a scăpat momentul istoric și n'a nimerit tonul trebuitor, care să pătrundă la cercurile pacifiste din tabăra contrară. Despre punctele lui Wilson a vorbit prea în generalități și în formă nesigură.

Ședințele se urmează. — În cercurile politice ale Berlinului se exprimă părerea, că în săptămâna aceasta se va produce *criza* guvernului german, care va suferi mari schimbări.

Bulgaria cere pace separată

— Vești din Sofia. — La Salonic. — Declarația lui Wekerle.

Vineri, în ziua înălțării Sfintei Cruci, se răspândește știrea în Sofia, că Bulgaria a cerut dela supremul comandant al ostiilor înțelegerii încetarea neîntârziată a dușmăniilor și *începerea tratatelor de pace*. În acest scop delegații bulgari: ministrul de finanțe *Spacov*, generalul *Lucov* și deputatul *Radev* au plecat la Salonic.

Oficial se comunică din Sofia, în 28 Septembrie, următoarele:

Pe temeiul cămpaniilor evenimentelor din urmă, în urma discuției asupra situației cu factorii în cădere, guvernul bulgar, condus de dorința să pună sfârșit vărsării de sânge, prin imputențitul comandant suprem al armatei din câmpănie *propune supremul comandant al puterilor armate ale înțelegerii la Salonic încetarea dușmăniilor*, în scopul de a începe tratative despre *armistițiului și despre încheierea păcii*.

Membrii delegației bulgare au plecat Vineri seara la Salonic.

Guvernul bulgar cere dela armată și popor să-și păstreze disciplina, pentru a putea termina norocos munca de pace începută.

Sobrania este convocată pentru ziua de Luni în 30 Septembrie.

Secția de presă a ministrului prezident nu trimite din Budapesta în 28 l. c. următoarea telegramă:

În situațiuni serioase întâmpinăm de repetite ori faptul, că unele elemente irresponsabile, fie din rea-voință, fie din neștiință răspândesc știri de spaimă, care n'au nici un temei. Secția de presă a ministrului prezident, ca și în trecut, așa și acum cu prilejul evenimentelor bulgare, orientează opinia publică în conformitate cu realitatea, și tocmai din acest motiv cere, ca nimeni să nu dea crezământ știrilor fantastice. În Bulgaria s'a întâmplat, că armata bulgară a fost bătută, și sub înrăurire acestei întâmplări Bulgaria a început tratative de armistițiului și de încheierea păcii. Prim-ministrul *Wekerle* s'a sfătuit cu șefii partidelor, cu ministrul de externe, a participat în Viena la consiliul de coroană, de acolo s'a înapoiat astăzi la Budapesta și aici a convocat un consiliu de ministri. Pe baza acestora putem declara, că nu există nici o cauză de neliniștire, deoarece s'au luat toate măsurile din punct de vedere militar pentru apărarea frontului nostru. Ministrul prezident *Wekerle* a făcut astăzi, despre situație, următoarea declarație:

„Nu trebuie să ne speriem. Situația nu este de natură, să avem cauză pentru aceasta. Stăruim serios pentru pace; dar, pe lângă aceasta, în interesul asigurării frontului nostru, am făcut dispozițiile necesare. Firește, că procedăm în deplină înțelegere cu aliatul nostru.»

Știrile războiului

— Nouă fază a războiului — Macedonia — Mare deprimare în Bulgaria —

Planul de război al francezilor este acum să înceapă ocuparea *Alsajiei*. După știrile înțelegerii, armatele franceze, americane și engleze sânt pregătite pentru nouă fază a războiului. În acest scop ofensiva maresalului *Foch* s'îndreptă împotriva cetății *Metz*; pentru evacuarea orașului germanii au făcut pregătiri.

În Macedonia, — după comunicat of. dușman, — armata franceză și sârbească înaintază repede la centru și a silit pe bulgari să se retragă în *desorințe* pe o întindere de 150 chilometri. Sărbii au ocupat-teza *Metz*; pentru evacuarea orașului germanii au făcut pregătiri.

Biurul de corespondență ungar comunică of. din Viena, în 27 Sept:

În legătură cu rapoartele bulgare, era înverdat de câteva zile, că pe frontul macedonean și bulgar se petrec evenimente importante. În 24 l. c. puterile dușmane au început un mare atac nu departe de punctul, unde frontul austro-ungar se atinge cu frontul bulgar. În prima zi ele isbutit trupele înțelegerii să apese frontul bulgar și să-l forțeze să se retragă. Din cauza drumurilor rele, cu prilejul retragerii trupele bulgare au avut pierderi considerabile atât în material de război, cât și în prizonieri.

În urma situației nouă militare, nu sânt exclusiv favorite de mare importanță politice pentru Bulgaria.

După informațiunile ziarului *Pester Lloyd*, Germania și Austro-Ungaria a trimis întăriri bulgare, pentru a putea forma un nou front.

Englezii vestesc izbândă din Palestina; au făcut, în săptămâna din urmă, peste 40 mi prizonieri și au capturat 260 de tunuri.

Trupele turcești se retrag spre apus dela apa Iordanului. Regimentul de infanterie german nr. 146 și alte trupe germane des'începută de dușman, au reușit să rupă cerul înconjurator și să se retragă în deplină ordine.

Din Franța: În Champagne, în Argoni, la Cambrai și la Verdun lupte pe moarte și viață între germani, susținuți cu vileje de trupele austro-ungare, și între ostiile franceze, americane și engleze.

În veacul democrației

— Propuneri fără rost —

Camera clujană de comerț face că-tră Mititel ungar de a comeri propunerile de mai jos, care n'au trebuință de comentare deosebit:

1. Pe teritoriul Ungariei autoritățile comerciale și de meserii să fie obligate a da legimității de meserii și licențe redactate *exclusiv* în limba maghiară.

2. Pe teritoriul Ungariei să fie permise numai firme cu text maghiar.

3. Firmele să fie protocoale în registrul firmelor numai în limba maghiară.

4. Legea comercială să fie astfel modificată, ca unelte de membri direcțiunii și din comitetul de supraveghere dela societățile pe acții să fie maghiari.

5. Acțiunea agitatorică (?) contra maghiarilor a institutelor financiare ale naționalităților să fie zădărnicită.

6. Legea despre folosirea numelor de localități în limba maghiară să fie impusă spre respectare.

Din România

— Reforma agrară —

Chestia agrară agitată de mulți ani politica și constituie una din problemele fundamentale ale țării, căreia i s'a dat tot felul de soluțiuni.

Starea cea mai rea a țărănului a fost pusă în cumpănă cu starea bună a proprietarului, și s'a căutat remedierea celor dintâi, fie din prisoarele proprietății, care s'a ajuns a se socoti nelucratitoare, fie prin desființarea marelui proprietăți și împărțirea ei la țărani.

Suprimarea proprietății mari s'a dovedit a fi o primejdie pentru agricultură, care împiedică înrădăcinarea unui perioei pentru stat. Împroprietărea numai în unele părți a țărănului și crearea unei clase de proprietari mijlocii, rezolvă chestiunea agrară numai în parte.

S'a propus desvoltarea industriilor casnice sătești, — ce nu s'a propus? S'a scris și s'a discutat fără sfârșit și de multe ori fără șir pentru țărani și împotriva lui. O țară insistă asupra înlocuirii proprietății, ceeaaltă după pe lenca și pe lipsa de inițiativă a țărănului, și în aceste discuții s'a pierdut cel mai bun timp pentru acestu ceva.

Curajul unui început a lipsit guvernelor ce s'au succedat, chiar celor liberale, care prin grai și sucrit, pot încerca înțelegerea. O țară insistă asupra înlocuirii proprietății, ceeaaltă după pe lenca și pe lipsa de inițiativă a țărănului, și în aceste discuții s'a pierdut cel mai bun timp pentru acestu ceva.

Războiul a pus problema din nou. Majoritatea covârșitoare a forțelor militare ce au luptat pentru țară, aparține țărănului, acelei țărănii fără pământ la care se gândesc real, sau dintr'un simplu sentiment de lux, tot oamenii politici. Și țărănii i se făgăduie pământ de zecé ani.

Liberalii au creat o situație grea conservatorilor, revendicând din nou prin acțiune platonice, asupra necesității de-se da pământ țărănului, fără distincție, exprimerând proprietarii.

Conservatorii de orce nuanță — afară de cea zisă democrată, care nu și-a pară lămurit altitudinea în chestia agrară, — au fost totdeauna mai cinștii și mai sinceri decât liberalii, afirmând că orcât pământ s'ar da sătenilor, starea țărănului nu se va îmbunătăți în mod egal cu mult; și, tot împărțind pământul, o să vie un moment când se va fi împărțit atât de mult, încât proprietatea soluții va fi sinonimă cu mizeria.

Între-având, numărul populației crește și întinderea pământului — când câte un război neretic nu o face să deacească — rămâne aceeași.

Guvernul calcă acum hotărât la împroprietărea țărănului. Cum bine a spus-o în cameră, dl Marghiloman tot cere de 15 ani soluționarea chestiei agrare. Prima forță prin care s'a putut ajunge mai repede la posesiunea proprietății, e atenuarea forțată, ale cărei modalități, ingenios prezentate de dl Garofili, fac obiectul dezbaterilor din cameră. Un număr mare de țărani vor fi pe această cale împroprietăriti, și astfel se evită turburările țărânești și se fundează la țară o societate, care și nu mai are amenințete siguranța statului în ani de februar 1907.

Situația generală a țărănului nu s'a îmbunătățit însă cu mult, dar liniștea internă a fost asigurată. Guvernul o constată nede clară, că intenția reformatorilor este să creeze pe lângă țărănimea proprietară, o țărănime care să se îndestuleze din munca ei agricolă și din industriile agricole, proletariat țărănesc de sine stătător.

Adevărul stă așa. Clasa țărănului și clasa orașenilor nu va putea niciodată să trăiească numai din calitatea de proprietari, și

că în a distribui numai pământ, chestia făcându-se în capătul soluției și definitivă.

Poate că mîlîrîșii vor să devină producători, este știința de carte și educația țărânilor. Pămîntul exercită asupra țărânilor o atracție, pe care educația o moderatează.

Țărânu cu carte va privi cu alți ochi proprietatea, și fericeful lui se va putea lega de facultățile pe mai ales cu prietenul lui în viața culturală, nu numai de petecul de țară, adesea nelendeluat pentru hrana lui și a familiei.

Țărânu cu carte va găsi înaintea lui domeniul industriilor și al negozului larg deschis, domeniu pe care a pîșit tot mai încrezător în țările pe mai ales cu prietenul răbăușului, atît în Muntenia ocupată, unde satele au devenit adevărate piețe, cît și în Moldova.

Predică

— Despre iubirea de patrie —

„Toate poruncile căto porunces cu vouă astăzi, păziri, că să trăiți și să vă amălați, și să lănați și să moșteniți pămîntul, care s'au ierai Domnii Dumnezeez nostru păcînitor nostru”.

(Deuteronomion c. 8 v. 1.)

Iubii creștinii!

Focul iubirii de patrie este o comoră a sufletelor noastre. În vîrstă mai tinără avem alipire cătră locurile în cari ne-am petrecut copilăria, iar deodată cu desvolțarea minții noastre începem să avem cunoștința iubirii de patrie.

Luați pe un din cercul în care s'a născut, din patria sa și-l duceți departe. Veți vedea cum se dorește cătră patria sa, cătră țara lui, pămîntul strămoșesc în care i-au răposat moșii și părinții.

Acest simțămînt e sîdit de bunul Dumnezeez care în viața noastră începe să dăduce ca în i cîvîntările noastre bisericile și vorbim despre iubirea de țară. Despre aceasta vouă cuvînta astăzi.

Iubii creștinii!

Două dorințe mari trăiesc în inima omului pămîntean. Una este dorul de țară, care face pe om să se dorească țara în care s'a răscăsit. A doua este dorința omului după patria cerească, fiindcă de aceea se șbate și se chină atît în lumea aceasta, ca dincolo de mormînt să abă o altă stare mai ferice. Amîndouă sînt dorințe dumnezeești în sufletul nostru.

Doar într'adevăr Dumnezeez ni-a sîdit în suflete și inimii dorul de țară?

Să răspundă la această întrebare lacrimile mamei, cari știu pe fili lor departe, să răspundă căntecii pe cari le-am învățat dela părinți, prietenii cunoscuți. Și încă nu am zis destul, căci răspuns este și gîndul îndreptat de cel îndepărtat de țară spre mormîntul în care se odihnesc oșmintele părinților și rudemilor. Răspuns este și fața bișnă a preotului, dela care ai auzit cea dintîi slujbă dumnezeească. Și dacă mergem mai departe, în tot locul dăm de asemenea sentimente, cari arată că omul e legat cu legături sînte de pămîntul țării sale.

În privința acestora îngăduiți-mi să nu mai aduc și alte momente, ci să aduc o întămpinare. Pe timpul împăratului August a fost exilat la Tomi, Constanța de azi, poetul roman Publius Ovidius Naso. Trebuia să-și petrecă acolo restul zilelor sale departe de mîmă, departe de țară. Parec zăresc pe vestitul poet, cum se preumbla pe țărmul Mării Negre cu gîndul, că va muri exilat, că nu va vedea ochii în patrie; nu va muri pe pîrțile de acasă și lacrimile soției nu vor curge pe obrazul său. Insuș poetul își plînsese soarta sa în următoarele cuvinte:

„Voiu mari neplăns de nimeni
Pe acest pămînt barbar,
Și nici parte de corp în patria
N'o să am de un mormînt.
Dacă poez, te conșoazez
Înima prea amărît,
Caci eu moartea se sfîrșii
Și ale mele suferințe
Luar'o urmă ne îndrăg
Rămășițele-mi apoi
Ca măcar trecuți să
Nu s'au fie tot exilat!
Și în țara mea năstă
Corpomi nerecunoscuți
La mormînt sub adăpostul
Chiparsoșilor funebre...”

Pilda aceasta ne arată, că Dumnezeez a sîdit în inima omului iubirea de patrie și ne dă să înțelegem, că viața noastră pămînteană este închinată fără iubirea țării noastre. Un mare învîtat al neamului nostru zice, că «viața încreștut popor este în legătură strînsă cu pămîntul

1. Bruto A. ante: Ovidiu în exil. Trad. de Clelia Bruzese, București 1898, p. 22-23.

pe care-l locuște. Pămîntul acesta prin felul său de a înfățișa, prin mijloace de trai pe care le oferă, înfățișează puternic asupra desvolțării lui».

Biserica și neamul nostru trăind sute de ani pe pămîntul statului ungăr, — de aici urmează datorința noastră să iubim această patrie în care ne-am născut și în care vom să murim. Iubirea aceasta o dovedim, dacă respectăm ordinea și pacea cetățenească și ne așazăm legilor țării, dacă sprijinim așezămintele ei de cultură, și purtăm cu credință și dreptate sarcinile ei urmînd pilda părinților noștri, cari au luptat sub corona sfințitului Ștefan cu cinste și vrednicie. Presumăm dumnezeeștii poruncilor evreilor să păzească poruncile ca și moștenescă pămîntul Canaanului, așa și nouă ne poruncesc să iubim țara noastră și legile ei, fiindcă bunul Părinte Cerească a sîdit în inima și în sufletul încreștutului acest simțămînt înălțat și de bună voință nu va lăsa ca țara să desbrace pe fiii ei de înșurulele lor firești.

Trebuie să ne pătrundem de adevărul, că toți cetățenii acelei țări formăm o legătură strînsă spre aceeași scop sînt, spre fericele, căci zice înțeleptul Solomon: «Cele ce păzesc legea țării vor trăi».

Toate popoarele Ungariei, dela marii Huniadeși, și pînă la distrușerea stăpînirii turcești, au fost pionieri civilizațiunii apusene și au apărut-o cu izbîndă, căci au fost una.

... Și astăzi cînd e vorba nu de a apăsașe război, ci de lăfărea ei mai departe și vrednicie. Presumăm dumnezeeștii poruncilor evreilor să păzească poruncile ca și moștenescă pămîntul Canaanului, așa și nouă ne poruncesc să iubim țara noastră și legile ei, fiindcă bunul Părinte Cerească a sîdit în inima și în sufletul încreștutului acest simțămînt înălțat și de bună voință nu va lăsa ca țara să desbrace pe fiii ei de înșurulele lor firești.

Stiatul, în interesul unității, se năzuște să cucerească pe fiecare fiu al țării prin așezămintele de cultură, fiind acestea un fel de unități nu numai de unele națiuni ci de toate. Cultura e un punct de lumină spre care ni se îndreaptă inima și mintea; ea este un semn în jurul căruia neamurile se învîrt ca niște stele. Lîngă acest soare cîmăntărit răsare lumina, precum nici românul nu înțecază a fi român».

O patrie avem, pe aceea trebuie să o iubim sub toate raporturile, căci bunul Dumnezeez a dat fiecărui om numai o inimă, iar unei inimii numai o patrie. Astfel nu putem fi cetățeni ai tuturor țărilor din lume, fiindcă inimă noastră nu înțecază să cuprindă cîmpurile din cuprînsul mare al lumii acesteia. Un preot maghiar a zis, că inima omului e numai o lampă mică, care deoparte e numai o lumina și o lumina sa. Dacă ducem lampa dela loc, lasă întunec în urma sa, și de aceea trebuie să fim împacăți cu gîndul, că numai o patrie putem iubi.

Mama spartană dînd fiului său scutul, cu care acela pleacă la luptă, se despiră de el și prin cuvîntul: «Cu acest scut tu pe acesta». Mamele noastre au înțrecut pe mamele spartane; despre aceasta avem destule măririi în răbăușul actual ca dovadă, că în inima noastră nutrim adevărat dorul de țară.

În ce privește dorul de patrie se împune a căuta la iverul că Mîntîitorul nostru Iisus Hristos, cînd a intrat cu triumf în Ierusalim, a plîns de această cetate. Lacrimile ochilor săi au fost lacrimile iubirii de țară. A deplîns țara și națunea sa, că nu lăsa primii și nu a cîștit nici ziua intrării sale în cetate și astfel acestuia i a venit peirca».

Iubii creștinii!

Cînd ne iubim țara, urmăm Mîntîitorului nostru Iisus Hristos. Să înțeam dar cu credință nestrămătată la patria noastră iubită, fiind că cuvîntul cîștit sfințitului coronă ungară și cătră înalțul tron și să zicem cu o gură și o inimă cătră bunul Dumnezeez:

«Eteru atotputernice, o creator sublim,
Tu e ai dat lumii viață și omului cvînt,
Sub ochii tăi în lume langi valuri d'omnente
Pe care mureciviele dispar ca norii în vînt.
Tu din slăbăniți făcîși înălț stăruim mare,
Ducînd la nemurire prin tainic mormînt
Pe acei ce cu credință sfîrșit-au fapte rare,
Tu neamurilor din lume dai un marecînvînt.
(Aleksander).

Amin.

G. C.

* N. I. - lat. rom. pentru poporul românesc.

Ed. II. Valenii de munte, 1910, p. 3.

* Pilde 20, 18.

* Dr. Schlauch Lőrincz, bibronok-pislopek: Beszedek a dolgozat, Budapest, 1899, p. 495.

* Ibid. p. 497.

* Holk János: Összejtűtő szentbeszedek, Budapest, 1885.

* Alkalmi Imádgépek és Beszédok. Kőrmend, 1895, p. 8.

Știrile zilei

Orasul Budapesta va scoate banii de hîrtle. Pentru a se pune capăt lipsei de bani năruți, primăria, orașului Budapesta plînuște de hîrtle de hîrtle-monedă în valoare de 20, 30 și 50 firei. Hîrtile vor avea mărimea celor de o coroană. Se crede că suma totală ce se va emite va fi 5 milioane. Cum se știe, asemenea hîrtle pentru a înlocui banii măruiți, a fost scoasă în timpul răbăușului în multe orase germane și austro-ungare. Așa, de pildă, în orașul Șopor.

Din Bucovina. Citim în *Viața Nouă*: Excelența Sa, Arhiepiscopul Bucovinei și Dalmației, Mitropolitul Dr. Vladimir de Kopia s'a reținut în țară, în frumoasa rezidență arhiepiscopală. Întîmpinăm și de astădată cu toată căldura și sîntem încredințați că mărișorul pe care împrejurișile fatale au impus bătrînelor sale, în vîrstele pîterite pe care toideana le-a pus în serviciul bisericii și în pacea, și sprijinul și ocrotirea celor amărîți și igrășiți. Biserica noastră, după catastrofa prin care a trecut, are lipsă, ca nici cînd alta dată, de rectegiere, de reorganizare și redificare. Nouă administrativă înțecăză. Așezămîntul de scaun lăpuit Vorobichești, însuși un bărbat cu chibzușină și călăuzi de cele mai curate intențiuni, se va și folosi de stiatul și experiența bătrînilor și mult încredințat. Așezămîntul, ca să poată înfrîna, fără șovărire, opera grea de regenerare și întărire a bisericii noastre naționale.

Na murit, o via! În lista deputaților primului nostru congres dela 1868 publicată în foaierul „Din viața noastră” Telegrafului Român între membri răposați s'a pus și numele dîl *Aram Tîncu*.

E greșă! Fostul deputat congresual înainte cu o jumătate de veac, venerabilul domn Aram Tîncu, se află în viață și'n deplină sănătate.

În dorim a ne aibe parte și de aci înloc de cît mai multe zile bune și norocoase.

Pentru orfanii a contribuit un anonim din *Turda* 140 coroane, ceace confirmăm cu mulțumire.

Cassa Arhiepiscopala.

Se amîna alegerea regelui finlandez. Din Stockholm vine știră, că din cauza situației politice în Germania și Suedia, se amîna alegerea regelui finlandez, plînuște pe 26 Septembrie a. c. Candidat al tronului este prințul Carol Frideric, care se ocupă cu studierea limbii finlandeze, cu istoria, geografia și dreptul public al Finlandei.

Propunere de pace cătră regelu Suediei. Se anunță în Stockholm, că zece mili de cetățeni s'au adresat la regele și petiție în scop să înfleeze pași pentru începerea pertractărilor de pace. Petiția e subscrisă și de arhiepiscopul suedez Soederblom. Bărbații și femeile suedeze au pomt o acțiune mare pentru a asigura succesul petiției.

Rășbot sînt împirva bolșevicilor. *Petiti Parisien* află din Moscova, că 20 de aderenți ai fostului țar Nicolae au căpat ca prin minune de moarte, ear acum străbu cu o stărușină extraordinară prin Rusia și propovedeșc maseilor poporului rășbot sînt împotriva bolșevicilor. Guvernașii sovietici s'au arătat de mult interes pe capul celui mai periculos dintre acești predicatori.

Îosif Stoianel. Din Caransebeș se anunță moartea subscuzatului l. *Iosif Stoianel*, înmormîntat luni în 23. l. c. cu pompă militară. Cătră timp a trăit, a purtat multă dragoste pentru grănițerii bănățeni, cari după ce s'au stabilit în Caransebeș, i-au ales deputat în sinodul diecezan. A fost membru în instituțiile culturale ale neamului și, într'un timp fusese candidat s'ajungă următorul lui Doda în fruntea Comunității ei de avere dela Caransebeș. Urmașii grănițierilor pierd înțrînsul un om de inimă și bun român. Odihnesc în pace!

Decorat. *Stegarul Izidor Dopp*, învîțător ort. rom. din Cristian, lângă Sibiu, în 10 Sept. n. 1918 a fost pentru 5-a oară decorat, de astădată cu medalia Bea mare de război, și pentru vîrșe în vîrșe învîțător l. *Dopp* a fost, afară de asta, de două ori decorat cu medalia de argint c. II., cu cea de bronz și cu cea de fer, tot pentru eroismul dovedit pe diferite fronturi. S'a scris de astădată în luptele eroice dela frontul italian. Dorim bravo! nostru dascăl noroc, ca să se poată întorece săntos în mijlocul nostru și al familiei sale.

Pentru comemorativă pe dealul Gusterii. Duminecă, în 29 Septembrie n. s'a înmormîntat pentru comemorativă ridicată pe dealul Gusterii, lângă Sibiu, în amintirea învîțelor române și a liberării satului din mîinile năvălitorilor. Monumentul lă-rădicat conținea bisericăscă a șesilor în cinstea generalului german *Estermann*, care comandase a 76 vîrșe germani de rezervă, precum și regimentul de hozevi nr. 301.

Promotie. *Dr. Ioan Pleșă* din Criștur, în tractul Zărandului, s'a promovat doctor în medicină la universitatea din Cluj în 21 Septembrie n. a. c.

Cenzură de advocat. Ni se scrie din Muraș Orșel: *Dr. Vasile Albu* din Aiud a depus în 16 Sept. n. cu succes cenzura de advocat.

Cuturmor de pămînt. Se anunță din Lugano, că în insulele grecești... mai ales în insula Milos, — a fost în 25 l. c. cuturmor mare de pămînt. Au murit 300 de persoane, iar 2000 au fost rînite Aproape toate edificiile mai mari ale insulei Milos s'au dărîmat.

Exhumarea cadavrelor fostului țar. *Ziarul Izvestia* din Petersburg descrie înmormîntarea fostului țar și spune, că s'a făcut în orașul Iekaterinburg prin mijlocirea trupelor poporului. Cadavrul fostului țar fusese pus în pămînt sicorial a fost, unde a fost împuscăt. Mormîntul s'a însemnat de cătră aceia, cari au cunoscut împrejurișile executării. Exhumarea s'a petrecut în prezența trimișilor proștinii din Siberia așezămîntului de scaun, al delegaților armatei populare și cehilor și cazacilor. Cadavrul scos a fost așezat într'un sicorial de cedru căpășut cu zinc. Din supreșii șefi ai armatei populare s'a format o gardă ceremonială. Cenzura s'a făcut sicorial a fost, în catedrala din Iekaterinburg, iar de aci i-lau dus la Omsk, unde i-lau pus în mormînt provizor.

Rectificări. În textul concursului de paroh în *Bucșug*, publicat în Nr. 91 din *Telegraful Român*, s'a străcurat o eroare de tipar, și anume în loc de «devenită vacantă prin strămutarea parohului Ioan Iar», — s'a zis: «devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Iar». Rectificăm greșala. Concurșul s'a publicat de noi în nrul 95.

Plătirea ajutoarelor de rășbot pentru familiile celor duși în campanie, se face pe luna lui Octombrie 1918 în sala magistraturii sibian în zilele de 1, 2, 3 Octombrie n. și așecă la:

1 Oct. a. m. ora 8-12, numerele	1-500
2 " " p. m. " " " "	501-700
2 " " a. m. " 8-12 " "	701-1200
3 " " p. m. " 3-5 " "	1201-1400
3 " " a. m. " 8-12 " "	1401-1900
1901-2105	

Proprietarii de case sînt învîțati să înștițeze despre aceasta pe cei în drept de a fi împărășiți de ajutoarele amintite.

Prețul maximal pentru lemne de foc. Comisiunea orașului nostru, pentru stabilirea prețurilor, a satorit prețul maximal al lemnelor de foc. Lista se poate vedea la magistratură între orele 9 și 12 înainte de ameză.

Germanii catalici pentru pace. Din Viena se anunță, că episcopul romano-catolic german a decis să se adreseze cătră papa cerînd să scrișească nota de pace austro-ungară.

Ca le trebus francezilor? Despre prezențiuile franceze după rășbot, și venosidul Geneva următoarele: Presa franceză e de părere, că poporul din Germania și Austria nu mai au alimente. Pofta de a se rășboti în țara, și nu peste multă țîrle acestora vor fi nevoși să se declare brite (?). Ziarele franceze scriu, că despre pace se poate vorbi, cănd germanii declară că cedează Alsția, eliberează Polonia și plătesc francezilor 12 miliarde, ca despăgubire de rășbot.

Boala spaniolă în Sibiu. Din cercurile medicale se anunță că boala spaniolă s'a ivit și în Sibiu cu simptome epidemice. Un medic a spus, că boala nu e de proveniență spaniolă, ci este influența propriu zisă. Se anunță, că boala de acasă în vîștă boală a sta în pat până le trece ferbeala. Bolnavii, în cît se poate, să înțrebuțeze cură de aerul, ca prin acestă să se elimineze din corp bacilii influenței. Mai zice că s'au vădit că s'au sînt erizici boalei, și aceia cari au suferit cîndva de plămîni.

Concurs

PeŃtru întregirea postului de învățator la școala conf. ort. rom. din Vima-

mare (Tordavilma), protopresbiteratul Ce-

tații de peatră, prin aceasta se publică con-

curșul cu termen de 15 zile de la prima pu-

blicare în «Telegraful Român». Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 1. Comuna bisericească, din repar-

tițe, 440 coroane. 2. Ajutor consistorial permanent 160 coroane. 3. Restul salariului legal dela stat, votat deja.

4. Cvarit corespunzător, și 5. 2 stânjini de lemne de foc. Învățătorii ales i se impune — pe lângă îndatoririle cuprinse în normele în vigoare — cultivarea grădini școlare (legumărit, pomărit) cu însuși elevii; forma-

rea unui cor școlar din elevi și adulți; conducerea elevilor la biserică în fiecare Duminică și sărbătoare, cântând cu ei răspunsurile liturgice și conducerea regulată a școlii de repetiție.

Concurenții să-și înainteze rugățile provăzute cu toate documentele de lipsă subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul indicat mai sus și în același interval de timp să se prezinte în biserică și comună, ca concurenți.

Lăptășul ungureș — Magyarlăpos, la 3/10 Septembrie, 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Cetatea de peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu, protopop.

Concurs repetiț

PeŃtru întregirea postului de învățator dela școala noastră confesională din Bisfalău de sus, în protopresbiteratul Bistriței, prin aceasta se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

a) Sală fundamentală 1200 cor. plăți- bil în rate lunare anticipative din casa bisericii;

b) Cortel în natură, grădină și un stânjin de lemne de foc;

c) Pentru învățatul și curățitul salei de învățământ se îngrijiește parohia.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile de concurs documentate la oficiul protopresbiterial ort. rom. în Beszterce și li se dă voie a se prezenta și în comună spre a se face concursul.

Alesul va fi îndatorat a instrua elevii în cântările bisericești liturgice și a-l conduce în Duminică și sărbători la biserică.

Bistrița, 4/17 Septembrie 1918. Oficiul protopresbiterial ort. rom. al conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pleșoa, protopop.

Concurs

Cu convocare la ordinul Ven. Consistor din 16 Ianuarie a. c. Nr. 10 Bis, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român» pentru ocuparea postului sistematizat de capelan parohial în parohia de cl. A. Rada, tractul protopresbiterial al Câmpenilor.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt jumătate din toate venitele parohiale.

Reflecții la acest post își vor înainta petițiile, înstate conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, și cu presăbala învinsătură a subsemnatului se va prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Cel ales va fi îndatorat să se conformeze ordinilor consistoriale privitoare la acest post. Câmpeni, 1 Septembrie 1918. Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parohial. Petru Popoviciu, protopop adm.

Concurs repețiț

PeŃtru întregirea parohiei de cl. III. Vința, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin repozarea parohului Nicolae Nicoraș, după ce concursul I, nu s'a prezentat nime ca concurent se publică al doilea concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor proiectei dela stat.

Concurenșe, înzestrate cu documentele cerute, se înaintează în termenul deschis subscrisului oficiu, în concurenții — cu observarea prescrierilor din regulamentul pentru parohii, — se pot înfășiș înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofe n b a i (Aranyosbánya), la 1 Septembrie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan, protopop.

Concurs

PeŃtru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III. Ruda se publică concurs a patra oară cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au să aștearnă cererile conform normelor din vigoare a subsemnatului oficiu în termenul deschis și a se prezenta în timpul regulamentar în comună pentru a se face cunoscuți poporului și pentru a cânta și cuvânta, eventual a celebra.

Brad, 25 August 1918. Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

V. Dănișanu, protopop.

Concurs

PeŃtru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III. Sănușău, în protopresbiteratul Huneadoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul deschis, iar concurenții, pe lângă înconștințarea subsemnatului, să se prezinte în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, 27 August 1918. Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Huneadoara în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu, protopop.

Concurs

PeŃtru întregirea postului vacant de învățator dela școala din Lunca, în protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 1. Sală fundamentală de 1200 cor. dela comuna bisericească, și 2. Cvarit în edificiul școlar, și 3. Lemne de foc.

Concurenții sânt poții și-și înainta cererile provăzute cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul deschis, și să se prezinte în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Învățătorii ales este îndatorat a conduce copiii în Duminică și sărbători la sf. biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice. Hațeg, 27 August 1918. Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Hațeg, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu, protopop

Concurs repețiț

PeŃtru ocuparea postului de învățator la școala ort. rom. din Laslău-Român, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt: a) salar dela comuna bisericească 600 cor., restul dela stat; b) cvarit în edificiul școlai; c) grădină de ¼ jugăr catastral.

Concurenții să-și înainteze rugățile instruite după normele în vigoare a oficiului protopresbiterial al tractului Târnavă în Cetatea de baltă (Kaküllövár), până la termenul indicat.

Cetatea de baltă, 2 August 1918. Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Târnavă, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran, protopop.

Deschidere de prăvălie

Fac cunoscut Prea onoratul public, că în Piața Regele Carol Nr. 6 din Sibiu am deschis o :

Prăvălie de băcănie și delicatose.

Voi căuta totdeauna să servesc prompt pe onorații cumpărători, și să le merit încrederea și bunăvoiașă.

Rugând sprijinul binevoitor semnez, Cu distincția stîmă: FRANZ POMPE.

QMSXYKZLWXVZ

nu înțelegem

pentru ce sânt frumoase unele dame; dar vom înțelegi, în dată ce aflăm că întrebunțează pudră-Diana și cremă-Diana.

Prețurile: Doză de probă. . . . 3 — K Doză mare . . . . . 6 — K

De vânzare pretutindeni!

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu.

Frumoasa din Nor și alte povești

de E. Hodoș. Prețul 350 cor. + porto 20 bani.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de T. V. Păcășian a apărut

Evangolia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrov, în care carte sunt tratate cu multă putere, de convingere temele următoare: Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea vinței în spiritul creștinesc. Degenerarea morală. Subițiile mizeriei evangolice. Împărăția lui Dumnezeu.

Se află în deposit spre vânzare la Bibliotecă arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 60 filori plus 15 filori porto postal. Revanzătorilor li se dă 20%, rabat.

Potire, Discursi, Lingurițe, Cădelnițe, Cruci și Căndeale se pot procura prin Librăria Arhidiecezană.

În editura Comisunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Manual de cântări bisericești sau

Octoihul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utrunii și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Duminică, Potobile, Poștile, Priletele, Cătăvișile, Irmoasele, Sveținele ș. a.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria Arhidiecezană.

Prețul unui exemplar: Legătura simplă Cor. 550, plus porto postal recomandat 70 filori. — Legătura înmășie de piele Cor. 750, plus porto postal recomandat 70 filori.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben — Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor de Aurel Popoviciu, dinovo-nou semnat, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Approbat de Preșes. Consistor arhidiecezan prin deciuș din 21/VI 1918. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu : Nagyszeben, se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omniti și cuvântări bisericești de Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferențier cetățiu la congresul învățătorilor : rior gr.-or. român din Biharia: de Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Coniucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici de Mihal Păcășian, protopresbiter

și alți proși din protopresbiteratul B.-Comolșului. Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.